

Vplyv politík EÚ na nerovnosti v zdraví

Ležovič Mário, Mgr.¹

Marcinková Daniela, PhD., PhD.²

Džundová Zuzana, RNDr.¹

Rimská Miroslava, Mgr.³

1) Slovenská zdravotnícka univerzita Fakulta verejného zdravotníctva, Katedra riadenia, mario.lezovic@szu.sk

2) Trnavská univerzita, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Katedra verejného zdravotníctva, dmarcin@truni.sk

3) Slovenská zdravotnícka univerzita, Fakulta verejného zdravotníctva, Katedra komunitnej medicíny

Úvod

- Redukovanie nerovností v zdraví – dôležitá priorita zdravotných politík EÚ krajín
- Nízky socio-ekonomický status je v asociácii so zlým zdravím počas celého života
- V dospelosti riziko chronických ochorení 2-3 krát vyššie ako v porovnaní s ľuďmi s vyšším socio-ekonomickým statusom
- Zdravie je ovplyvňované množstvom rozličných faktorov – rozhodnutia prijaté na európskej úrovni ako aj finančné nástroje EÚ môžu ovplyvňovať tvorbu národných stratégií a politík

Európska únia (EÚ)

- Založená na myšlienke, že politická a ekonomická integrácia bude viesť:
 - k väčšej prosperite
 - vytvárania mieru a bezpečnosti
 - zosilneniu sociálneho rozvoja
- Dobré zdravie je nástroj udržateľného ekonomického rastu
- Spolupráca na redukcii nerovností zdravia medzi a vnútri EÚ členských štátov je prvoradým významom k dosahovaniu cieľov, ktoré boli prijaté Lisabonským zhromaždením

Prečo sú fondy EÚ dôležité

- Dôležité nástroje štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ
- Základným poslaním je vyrovnávať rozdiely medzi ekonomicky silnými a zaostávajúcimi regiónmi
- Verejné fondy získané z daní občanov EÚ
- V súčasnom rozpočtovom období (2000-2006) – 1/3 rozpočtu EÚ (213 mld. eur)
- Môžu sa stať kľúčovým impulzom vyrovnávania regionálnych rozdielov

Regionálna politika 2000 – 2006

- Je založená na finančnej solidarite medzi regiónmi
- Hlavné finančné nástroje EÚ RP sú:

Štrukturálne fondy
2000 - 2006

1. Európsky fond regionálneho rozvoja
2. Európsky sociálny fond
3. Európsky poľnohospodársky a garančný
4. Finančný nástroj na riadenie rybolovu

Kohézny fond

Hlavný cieľ regionálnej politiky

- Znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja jednotlivých regiónov a zmierňovanie zaostávania menej rozvinutých regiónov

(čl. 158 a čl. 160 Zmluvy o ES)

Základné ciele

- **Cieľ 1** – je zameraný na podporu rozvoja a štrukturálnych zmien regiónov, ktorých rozvoj zaostáva a ktorých HDP na obyvateľa meraný ppp. je menší ako 75% priemeru EÚ
- **Cieľ 2** – je zameraný na podporu hospodárskej a spoločenskej premeny oblastí, ktoré čelia štrukturálnym ťažkostiam
- **Cieľ 3** – je zameraný na podporu prispôsobovania a modernizácie politík a systémov vzdelávania, školenia a zamestnanosti

Kohézny fond

- Zvláštny fond solidarity na pomoc málo prosperujúcim štátom (Grécko, Portugalsko, Írsko a Španielsko)
- Prispieva k posilneniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti spoločenstva
- O prostriedky z neho sa môžu uchádzať všetky členské krajiny únie, ktoré spĺňajú podmienku, že ich HDP nepresahuje 90% priemeru EÚ. (Slovensko)

Komunitné iniciatívy

- Finančný nástroj EÚ regionálnej politiky
 - **Interreg** (36,8 mil. eur)
(cez zahraničnú, nadnárodnú spoluprácu a spoluprácu medzi regiónmi)
 - **Equal** (19,7 mil. eur)
(eliminovať faktory vedúce k nerovnoprávnosti a diskriminácii na trhu práce)
 - Leader +
 - Urban II
- Zamerané na hľadanie riešení spoločných problémov, ktoré zasahujú celú EÚ

PODPORA ZDRAVIA

- 20 ROKOV OD OTTAWY PO BANGKOK

2. SAVEZ konferencia s medzinárodnou účasťou
21.-22. september 2006, Košice, Slovenská republika

Regionálna politika

Prínosy

⇒ Znižovanie rozdielov medzi regiónmi a zmierňovanie zaostalosti najmenej rozvinutých regiónov

⇒ Závazky EÚ voči SR v rokoch 2004-2006 pre štrukturálne akcie 1560 mil. €

⇒ Platby na čerpanie financií z uvedených záväzkov v rokoch 2004-2006 predstavujú objem 651 mil. €

Riziká

⇒ Spolufinancovanie projektov podporovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu zo štátneho rozpočtu

⇒ Nedostatočná príprava kvalitných projektov na čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ môže zhoršiť našu rozpočtovú pozíciu

⇒ Nedostatočná absorpčná kapacita na čerpanie finančných prostriedkov môže spôsobiť prepadnutie nevyčerpaných prostriedkov

Sociálna politika a zamestnanosť

- Podpora zamestnanosti
- Zlepšovanie pracovných podmienok
- Primeraná sociálna ochrana
- Sociálny dialóg
- Vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie ľudských zdrojov

PODPORA ZDRAVIA

- 20 ROKOV OD OTTAWY PO BANGKOK

2. SAVEZ konferencia s medzinárodnou účasťou

21.-22. september 2006, Košice, Slovenská republika

Sociálna politika a zamestnanosť

Prínosy	Riziká
⇒ Garantované štandardy jednotného pracovného práva v rámci EU	⇒ Nedostatočná pripravenosť všetkých zamestnávateľov na požadovaný stupeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
⇒ Zákaz akejkolvek diskriminácie	⇒ Nedostatočná schopnosť pripraviť projekty zamerané na podporu zamestnanosti
⇒ Vyšší stupeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci	⇒ Nedosiahnutie stanovených cieľov v oblasti miery zamestnanosti do roku 2010
⇒ Finančné záväzky z Európskeho sociálneho fondu pre Slovensko dosiahli v rokoch 2004-2006 výšku 294 mil. €	

Fondy EÚ 2007 - 2013

- 4. júla EP schválil balík 5 správ zaoberajúcich sa štrukturálnymi fondmi na roky 2007 – 2013
- 308 mld. Eur. (35,7%)
- Definujú:
 - Ciele fondov
 - Kritéria pre spôsobilosť na čerpanie prostriedkov
 - Ich distribúcia v rozšírenej EÚ

Štrukturálne fondy 2007 - 2013

- ✓ Európsky fond pre regionálny rozvoj
- ✓ Európsky sociálny fond
- ✓ Európske zoskupenie pre územnú spoluprácu
- ✓ Kohézny fond

Oblasti štrukturálnych fondov navrhované na roky 2007 - 2013

- Ochrana prostredia a prevencia rizika
- Dostupnosť a služby verejného ekonomického záujmu
- Reformy pre úplnú zamestnanosť
- Zlepšenie kvality a produktivity v práci
- Inklúzia a kohézia

Európsky sociálny fond

- Väčší dôraz na odstraňovanie javu vylúčenia zo spoločnosti a diskriminácie
- Podpora politiky rodovej rovnosti
- Integrácia telesne a zdravotne postihnutých občanov
- Integrácia dlhodobo nezamestnanej mládeže

Sociálna inklúzia

Cieľové populácie

- Etnické a minoritné skupiny
- Matky s deťmi
- Ľudia s postihnutím
- Sociálne znevýhodnené populácie z deprivovaného prostredia
- Nezamestnaní, najmä mladí
- Prepustení z väzby
- Starší
- Imigranti
- bezdomovci

Európske zoskupenie pre územnú spoluprácu

- Nový cieľ navrhnutý EK
- Vychádza so skúsenosti regionálnej spolupráce v rámci Interreg
- Jej cieľom je dosiahnutie vyrovnanej integrácie rôznych území EÚ prostredníctvom podpory spolupráce regiónov

Záver

- Fondy EÚ sú kľúčovým finančným nástrojom na znižovanie rozdielov medzi regiónmi a tým znižovaním nerovností v zdraví
- ŠF pozitívne ovplyvňujú socio-ekonomický status čím sa môžu znížiť rozdiely v nerovnosti v zdraví
- Treba zamerať úsilie všetkých rozhodujúcich inštitúcií na zabezpečovanie čo najlepšej pripravenosti na čerpanie z týchto prostriedkov
- Integráciou najviac získavajú informovaní, pripravení a aktívni

PODPORA ZDRAVIA

- 20 ROKOV OD OTTAWY PO BANGKOK

2. SAVEZ konferencia s medzinárodnou účasťou

21.-22. september 2006, Košice, Slovenská republika

Ďakujem za pozornosť'